

Liturgi til St. Bededag:

Præludium

Velkomst:

Velkommen til Store Bededag. Jeg synes det er en meget fin tradition vi har her i sognene at holde gudstjeneste denne aften og afslutte den med lune hveder.

Først skal vi synge. Det er:

Salme 31: Til Himlene rækker...

Hilsen: Herren være med jer!

Bøn:

Herre, min Gud!
Tak for denne dag.
Tak for vores gudstjeneste.
Tilgiv al mangel på tro og al uret,
hjælp os til at tilgive alle dem,
som har gjort os uret.
Lad os sove i fred under din beskærmelse,
og bevar os fra mørkets anfægtelser.
Gud, dit hellige navn være lovet.
Fra evighed til evighed.

Læsning:

Salmisten skriver: Fra det dybe råber jeg til dig, Herre. Herre, hør mit råb, lad dine ører lytte til min tryglen! Hvis du, Herre, vogtede på skyld, hvem kunne da bestå, Herre? Men hos dig er der tilgivelse, for at man skal frygte dig. Jeg håber på Herren, min sjæl håber; jeg venter på hans ord, min sjæl venter på Herren mere end vægterne på morgen, end vægterne på morgen. Israel, vent på Herren, for hos Herren er der troskab, hos ham er der altid udfrielse. Han udfrier Israel fra al dets skyld.

[Salmernes Bog 130,1-8](#)

Amen

Trosbekendelse: Lad os bekende vor kristne tro!

Salme 588: Herre gør mit liv til bøn

Læsning:

Dette hellige evangelium skriver evangelisten Matthæus: Jesus sagde: »Bed, så skal der gives jer; søg, så skal I finde; bank på, så skal der lukkes op for jer. For enhver, som beder, får; og den, som søger, finder; og den, som banker på, lukkes der op for. Eller hvem af jer vil give sin søn en sten, når han beder om et brød, eller give ham en slange, når han beder om en fisk? Når da I, som er onde, kan give jeres børn gode gaver, hvor meget snarere vil så ikke jeres fader, som er i himlene, give gode gaver til dem, der beder ham! Derfor: Alt, hvad I vil, at mennesker skal gøre mod jer, det skal I også gøre mod dem. Sådan er loven og profeterne. Gå ind ad den snævre port; for vid er den port, og bred er den vej, der fører til fortabelsen, og der er mange, der går ind ad den. Hvor snæver er ikke den port, og hvor trang er ikke den vej, der fører til livet, og der er få, som finder den!«

[Matthæusevangeliet 7,7-14](#)

Amen

Prædiken

I mere end 300 år har den fjerde fredag efter påske været fast bededag i den danske kirke. Dagen er ment som bønnens særlige dag, og bag dagen stod 1600-tallets komet på den teologiske stjernehimme i Danmark, professor og biskop Hans Bagger.

Hans Bagger (1645-1693) blev født i byen Lund, mens Skåne var dansk. Han blev professor i teologi ved Lunds Universitet og allerede som 29-årig fik han det øverste kirkelige embede i Danmark som Sjællands biskop.

Alt arbejde blev forbudt på den nye helligdag

Store bededag blev indvarslet allerede aftenen før ved ringning i kirken. Når klokkerne ringede, var det et signal til kroer og andet om at lukke, og at der ikke længere måtte drives handel. På den måde var der håb om, at folk kunne komme rettidigt og ædru i kirke dagen efter. Det var en faste-dag.

Som en del af den nye helligdag blev alt arbejde forbudt og man skulle også afholde sig fra rejser, leg, spil og al slags "verdslig forfængelighed". Bagermestrene fandt derfor på at bage hvedeknopper dagen inden, som så kunne lunes og spises på Store Bededag.

Store bededag er ikke Struensees værk

Struensees reform med samling af mange forskellige helligdage i nogle få i 1770. På det tidspunkt havde store bededag været en realitet i næsten 100 år

"Jeg tror ikke, placeringen af store bededag på fjerde fredag efter påske er tilfældig. Dengang holdt man om foråret såkaldte 'gangdage', hvor man gik i hellig procession ud over markerne, hvor afgrøderne var i fuld vækst. Der var kirkelige ritualer og tekstlæsninger knyttet til gangdagene, som nærmest var en forårsfest som et sidestykke til efterårets høstfest."

...

St. bededag 2022 – sindsrobønnen

Den mest kendte bøn i verden er – uden sammenligning – Fadervor. Men hvilken bøn kommer derefter? Er det Frans af Assisis bøn? *'Herre gør mig til et redskab for din fred!'*. – Eller Jesusbønnen, som er en økumenisk bøn, der stammer fra den ortodokse kirkes meditative og mystiske tradition? Den blev udviklet i 1300-tallet og fik i 1800-tallet en opblomstring. I Jesusbønnen, som har bibelske rødder, gentages ordene: *"Herre, Jesus Kristus, Guds søn, forbarm dig over mig"*.

Jeg har et andet – og mere nutidigt bud: - Sindsrobønnen! Serenity Prayer hedder den på engelsk, Den er blevet kendt, især fordi den bruges af AA, Anonyme Alkoholikere. Og vi kender den fra film om gruppeterapi.

Gud, - giv mig sindsro til at acceptere de ting, jeg ikke kan ændre, mod til at ændre de ting jeg kan, - og visdom til at se forskellen.

Sindsrobønnen tillægges den amerikanske teolog og etiker og politiker Reinhold Niebuhr. Bønnen blev introduceret til AA i 1942, hvor en AA-deltager henledte hovedkontorets opmærksomhed på en bøn, som den pågældende dag stod skrevet under en nekrolog i avisen. Siden er bønnen blevet en uundværlig del af de 12-trin i AA's arbejdsgrundlag og indgår tillige i AA's officielle litteratur.

Som præst i Detroit var Niebuhr præget af de fattigdomsproblemer, som arbejderne på Henry Fords bilfabrikker kæmpede med: følgerne af de usikre ansættelsesvilkår og konsekvenserne af umenneskeligt samlebåndsarbejde. Som politisk tænkere var Niebuhr en socialt engageret liberal (i amerikansk forstand betyder 'liberal' **socialdemokratisk**).

Niebuhr repræsenterede også anti-autoritære og anti-kommunistiske holdninger og advarede mod utopi, messianisme og perfektionisme. I løbet af sin karriere gik han fra at være pacifist til at støtte interventionisme og magtpolitik, og op til 2. Verdenskrig var han uhyre kritisk over for Hitler og det nazistiske regime. For Niebuhr var Hitlers politik anti-kristelig, en trussel mod demokratiet og akademiske og personlige friheder. Niebuhr manede til modstand mod nazismen, længe inden USA gik aktivt ind i krigen.

Bønnen i Niebuhrs originalversion lød: *'God, give us **grace** to accept with serenity the things that cannot be changed, courage to change the things which **should** be changed, and the wisdom to distinguish the one from the other'*.

I dansk oversættelse ville den originale sindsrobøn lyde: *Gud, giv os **nåde** til at acceptere med sindsro de ting, som ikke kan ændres, mod til at ændre de ting, som **bør** ændres, og visdommen til at skelne det ene fra det andet.* På overfladen ligner versionerne hinanden. Men originalversionen adskiller sig noget fra den version, som er blevet udbredt gennem AA og de andre fællesskaber, på tre punkter: Der tale om et **kollektivt os** - ikke et individuelt jeg. Man beder ikke om at få sindsro direkte fra Gud, men om at få **nåde** til at acceptere med sindsro, hvilket tildeler mennesket en mere aktiv rolle end som passiv modtager af sindsro fra en højere magt. Originalversionen er mere, hvad man kan kalde 'ÆGTE kristen'.

Sindsrobønnen fortsætter således:

Så jeg lever en dag ad gangen, - nyder ét øjeblik ad gangen og tager imod svære tider som en vej til fred. Bønnen rummer en realisme overfor menneskets vilkår, som ofte er hårde og vores tilbøjelighed til 'virkelighedsflugt'. Vi finder ofte måder at trøste os eller flygte fra facts, som er svære at rumme for vores sind.

-Det bør nævnes, at Sindsrobønnen blev brugt af USA's hær og styrker og var i den engelsksprogede bønnebog oprindeligt i sin lange form.

For så fortsætter bønnen således:

Så jeg, som Jesus gjorde, tager denne verden som den er, - ikke som jeg vil have den til at være.

Så jeg stoler på, at du vil bringe alle ting i orden, - hvis jeg overgiver mig til din vilje.

Så jeg kan være rimeligt lykkelig i dette liv, og uendeligt lykkelig med dig i det næste liv i al evighed.

Bøn handler om at lægge sig selv i Guds hænder – og stole på, - at have tillid til Guds godhed, skabende kraft og kærlighed. Livet er en rejse – mod Gud – hvor vi nærmer os Gud og evigheden, er bønnens indsigt.

At slippe vores forsøg på at styre og kontrollere kan få os til at slappe af og blive mere hele, mere fuldkomne mennesker. Blive de mennesker Gud har tænkt os at være.

Sindsrobønnen i sin fulde længde er aktuel –for **alle** og igennem **hele** den menneskelige tilværelse.

Amen

Kirkebøn:

Gud,

giv os **nåde** til at acceptere med sindsro de ting, som ikke kan ændres,
mod til at ændre de ting, som **bør** ændres,
og visdommen til at skelne det ene fra det andet.

Så jeg lever en dag ad gangen,
nyder et øjeblik ad gangen
og tager imod svære tider som en vej til fred.

Så jeg, som Jesus gjorde, tager denne syndige verden som den er,
ikke som jeg vil have den til at være.

Så jeg stoler på, at du vil bringe alle ting i orden,
hvis jeg overgiver mig til din vilje.

Så jeg kan være rimeligt lykkelig i dette liv
og uendeligt lykkelig med dig i det næste liv i al evighed.

Gud vi takker dig for, at vi kan vende os til dig og se os selv i rette størrelsesforhold.

Vær hos os alle, Gud, og lad os mærke din gavmildhed og lad den være en kilde til tro. – Fyld os med tro, håb og kærlighed. Tak for bønnens kraft. Din vilje ske.

Amen

Solosang

Salme 86: Gud, giv os sindsro

Fadervor

Velsignelse

Salme 787: Du, som har tændt...

Postludium